

Dr hab. Dorota Sroczyńska, prof.UMFC
Dziedzina - sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka
Adres do korespondencji

Warszawa, dnia 25 stycznia 2018 roku

e-mail: dorota.sapiecha-sroczynska@chopin.edu.pl

Recenzja pracy doktorskiej pani mgr Anny BARAŃSKIEJ

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów Łodzi – Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 6 lipca 2017 roku, zlecenie podjęte na podstawie *Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 15.01.2004 roku.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pani **mgr Anny Barańskiej** z dnia 11 czerwca 2012 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka
- wyznaczenia recenzenta

W świetle *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami) Rada Wydziału Instrumentalnego AM w Łodzi posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma sygnowanego datą 6 lipca 2017 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr **Anny Barańskiej** pt. *„Elementy emocjonalności i liryki w muzyce rosyjskiej XIX i XX wieku ukazane przez pryzmat interpretacji*

wybranych utworów” została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 27 czerwca 2012 roku:

- lista obecności członków Rady na posiedzeniu w dniu 27.06.2012 roku
- uchwała o wszczęciu przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych i wyznaczeniu promotora,
- uchwały o wyznaczeniu recenzentów
- protokoły Komisji Skrutacyjnej z w/w głosowań
- 1 egz. pracy doktorskiej wraz z dokumentacją,

Wyniki głosowania dotyczącego wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora

Liczba uprawnionych członków Rady	25
Obecnych uprawnionych członków Rady	19
Oddano głosów ważnych	19
Za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora	19
głosów wstrzymujących się	0
głosów przeciwnych	0
Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.	

Wyniki głosowania dotyczącego wyznaczenia recenzentem mej osoby

Liczba uprawnionych członków Rady	25
Obecnych uprawnionych członków Rady	19
Oddano głosów ważnych	19
Za wyznaczeniem recenzenta mej osoby	18
głosów wstrzymujących się	0
głosów przeciwnych	1

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle *Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt. 2*, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej dla Pani mgr Anny Barańskiej.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Anna BARAŃSKA urodziła się dnia 28 kwietnia 1986 roku w Łodzi. Ukończyła w 2005 roku Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną II stopnia w Łodzi, a w 2010 roku Akademię Muzyczną im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi na kierunku studiów - *instrumentalistyka* w klasie altówki dr hab. Róży Wilczak-Płaziuk.

Ponadto pani mgr Anna Barańska podczas studiów i po ich ukończeniu brała udział w kursach mistrzowskich do których należą:

- ✚ Międzynarodowe Kursy Muzyczne w Łańcucie;
- ✚ Międzynarodowe Młodzieżowe Warsztaty Muzyczne w Szczecinie;
- ✚ Kursy Mistrzowskie w Łodzi.

Ukończyła Studium Pedagogiczne w Akademii Muzycznej w Łodzi (2009), jest słuchaczem Studiów III stopnia tej Uczelni.

Kandydatka była zatrudniona jako muzyk-altowiolista w Filharmonii Kameralnej im. Witolda Lutosławskiego w Łomży

Jako solistka, kameralistka oraz w składach orkiestr kameralnych i symfonicznych uczestniczyła w niewielkiej ilości koncertów, których program nie wpływał na jej możliwość rozwoju artystycznego, a miejsca koncertów nie pretendują do rangi prestiżowych.

Ponadto, z przedstawionego dorobku artystycznego wynika, iż Doktorantka nie uzyskała żadnych nagród i wyróżnień uczestnicząc w trzech konkursach muzycznych (w tym dwóch w macierzystej Uczelni).

Stwierdzam zatem, że osiągnięcia artystyczne pani mgr Anny Barańskiej nie stanowią znaczącego wkładu w polską kulturę muzyczną jak również w zakresie jej propagowania poza granicami kraju.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani mgr Anny Barańskiej pod tytułem *„Elementy emocjonalności i liryki w muzyce rosyjskiej XIX i XX wieku ukazane przez pryzmat interpretacji wybranych utworów”* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje:

- 1. Michała Glinki – Sonatę d-moll**
- 2. Sergiusza Prokofiewa – Wybrane utwory z baletu „Romeo i Julia”**
- 3. Dymitra Szostakowicza – Sonatę op.147**

Sonata d-moll Michała Glinki wykonana została z uwypukleniem wrażliwości i właściwym wykorzystaniem warsztatu instrumentalnego. Płynne zmiany smyczka i prawidłowe prowadzenie frazy, pozwalają na realizację zamierzeń kompozytora, a także obrazują lirykę muzyki rosyjskiej. Jednak zarówno w partii altówki, jak i fortepianu brakuje różnic dynamicznych, których wynikiem powinna być ekspresja.

Wybrane utwory z baletu „**Romeo i Julia**”: *Wstęp, Ulica budzi się, Młoda Julia, Przybycie gości, Taniec rycerzy, Merkucjo, Scena balkonowa* - w opracowaniu Wadima Borisowskiego na altówkę i fortepian, wymagają od wykonawcy temperamentu w odtwórstwie oraz umiejętności przekazania dźwiękiem obrazu. Jako muzyka programowa, utwory te powinny cechować czytelną artykulacją i dokładnie realizowaną dynamiką. O ile części kantylenowe w wykonaniu Doktorantki są interesujące, o tyle części utworu wymagające ostrej artykulacji i respektowania pauz nie są precyzyjnie wykonane. Brakuje też zdecydowanych różnic dynamicznych pomiędzy *piano, forte, fortissimo*. Natomiast w pochodach dwudźwiękowych brak precyzji intonacyjnej. Na uwagę jednak zasługuje biegłość techniczna wykonawcy i szlachetny dźwięk w częściach wolnych.

Sonata op. 147 Dymitra Szostakowicza wydaje się utworem wykonawcy najbliższym. Jednak zbyt mało w tej interpretacji ostrości artykulacyjnej oddającej charakter przekory i żartu oraz różnic dynamicznych i pięknie brzmiącego *fortissimo* w dwudźwiękowych pochodach ósemkowych. We fragmentach kadencyjnych oczekiwałamby więcej swobody wykonawczej. Mimo tych uwag zaangażowanie wykonawcy w realizację wybranych utworów z literatury rosyjskiej pozwala odnaleźć charakterystyczne dla tej muzyki elementy liryki i emocjonalności.

Nagranie zostało dokonane w studio nagrań Akademii Muzycznej w Łodzi i jego realizacja jest w pełni satysfakcjonująca.

Opis dzieła artystycznego składa się z 4 rozdziałów poprzedzonych wstępem oraz podsumowania, obszernej bibliografii świadczącej o znajomości i umiejętności trafnej selekcji najcenniejszych, z punktu widzenia kompetentnego odtwórstwa muzyki rosyjskiej XIX i XX wieku, doboru literatury tego okresu, jak też indeksu przykładów nutowych.

Rozdział I - Emocjonalność i liryzm muzyki rosyjskiej,

Rozdział II - Michał Glinka – Sonata d-moll na altówkę i fortepian,

Rozdział III - Sergiusz Prokofiew – balet „Romeo i Julia” i jego przeniesienie na altówkę i fortepian w opracowaniu Vadima Borisowskiego,

Rozdział IV - Dymitr Szostakowicz – Sonata na altówkę i fortepian op. 147.

W Rozdziale I Doktorantka przedstawia genezę i specyfikę kultury rosyjskiej w kontekście historycznym oraz odnosi się do korzeni twórczości kompozytorów rosyjskich XIX i XX wieku. Omawia też wpływ kolejnych panujących dynastii oraz religii na rozwój polityczny, społeczno-gospodarczy, sztuk pięknych i edukacji. Podkreśla również znaczenie kultur zachodnich na rozwój instrumentarium, powstawanie nowych coraz bogatszych form muzycznych i pojawienie się pierwszych podręczników do nauki muzyki.

Informacje zawarte w tym rozdziale pozwalają czytelnikowi zrozumieć zamierzenia twórcze w/w kompozytorów.

Rozdział II zawiera krótką biografię Michała Glinki oraz szczegółową analizę *Sonaty d-moll* zarówno partii altówki, jak i fortepianu, celem ukazania liryzmu i emocjonalności – elementów charakterystycznych dla muzyki tego okresu. Odniesienie Doktorantki do dostępnych nagrań tego utworu może służyć jako materiał analityczny i porównawczy natomiast nie powinno w tej pracy zawierać ich oceny.

Rozdział III – analogicznie - zawiera biografię Sergiusza Prokofiewa oraz szczegółową analizę wybranych fragmentów z baletu *„Romeo i Julia”* w adaptacji Wadima Borisowskiego, podkreślając ważność tej postaci w rozwoju specjalności – *gra na altówce*. Dokonując tak dokładnej analizy kolejnych fragmentów tego utworu Doktorantka posługuje się przykładami tekstu literackiego, celem lepszego zrozumienia zamierzeń kompozytora.

W Rozdziale IV zawarta jest biografia Dymitra Szostakowicza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji politycznej tego okresu i jej wpływu na twórczość kompozytora. Dokładna analiza *Sonaty op. 147* jest dokonana przez Doktorantkę w sposób szczegółowy, pod kątem jej emocjonalności i trudności wykonawczych.

W każdym rozdziale, poza szczegółową analizą powyższych utworów, autorka podkreśla ważną rolę współpracy pomiędzy wykonawcami - altowiolistą i pianistą.

Opis dzieła dobrze koresponduje z wykonanymi i zarejestrowanymi na CD dziełami muzyki rosyjskiej, świadcząc o kompetencjach muzycznych Doktorantki.

Koncepcja pracy jest przejrzysta, a wybór omawianych zagadnień pozwala na ukazanie elementów liryki i emocjonalności muzyki rosyjskiej XIX i XX wieku – co jest celem tej dysertacji.

Wskazane przeze mnie w poprzedniej recenzji błędy, na które zwróciłam uwagę na podstawie *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2004 roku (par.5 pkt.1) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskim i habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora* Doktorantka poprawiła i uzupełniła przedstawiając poprawioną wersję pracy doktorskiej.

Konkluzja

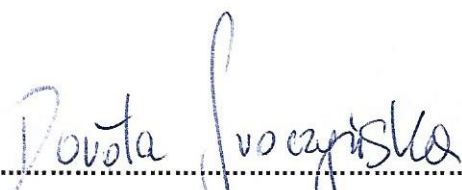
Reasumując stwierdzam, iż praca doktorska mgr Anny Barańskiej w sposób zadawalający przedstawia problematykę wynikającą z jej tematu, a poprzez swą formę i treść artystyczną ukazuje liryzm i emocjonalność muzyki rosyjskiej XIX i XX wieku.

Doktorantka wykazała dużą umiejętność przeprowadzenia analizy formy muzycznej i obszerną wiedzą teoretyczną, co upoważnia ją do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Tym samym praca wnosi znaczący wkład w rozwój swej dyscypliny artystycznej oraz wiedzy o sztuce muzycznej, przyczyniając się do kształtowania artystycznej świadomości jej odbiorców.

Doktorantka rozwiązała zagadnienia artystyczne, spełniając bez zastrzeżeń wymagania Art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku

Pracę doktorską pani mgr Anny Barańskiej przyjmuję.

.....
Dr hab. Dorota Sapięcha-Sroczyńska, prof. UMFC